

ANEXA 3: RAPORT DE EVALUARE A IMPACTULUI PROIECTULUI/PROGRAMULUI

I. Rezumatul proiectului

Denumirea proiectului/programului: „Eficientizarea energetică a edificiului
Centrului de Sănătate Șoldănești”

Codul proiectului/programului: C14034

Data aprobării finanțării: Decizia CNCDR nr. 1/17 din 27 ianuarie 2017

Localizarea proiectului/programului: Regiunea Centru, r-n. Șoldănești or. Șoldănești,
IMSP CS Șoldănești

Data demarării – actual: 13 septembrie 2017 (Contract de antrepriză nr.31/6-37
din 13.09.17)

Data finalizării - planificat: 7 luni

Data finalizării - posibil: 27 iunie 2018 (PV de recepție la terminarea lucrărilor)

14 noiembrie 2018 (PV de recepție finală a lucrărilor)

Bugetul total: 6 357 810,28 lei

1. Descrierea succintă a contextului general al proiectului/programului, conform cererii de finanțare:

Proiectul dat se află în concordanță cu obiectivul general al apelului de propuneri pe domeniul de intervenție “Eficiența energetică a clădirilor publice” și are drept scop eficientizarea energetică a edificiului clădirii publice – IMSP CS Șoldănești. Proiectul își propune să aibă un impact pozitiv asupra grupului țintă prin asigurarea unui confort termic pentru beneficiarii serviciilor medicale primare, cât și asigurarea durabilității pe termen lung prin optimizarea cheltuielilor la energia consumată pentru întreținerea instituției.

2. Intervenția logică a proiectului/programului, conform cererii de finanțare:

Conform Cererii de finanțare, solicitantul a identificat problemele cu care se confruntă grupul țintă, a stabilit obiectivele și a elaborat Strategia de implementare. Urmare a desfășurării activităților de proiectare, de organizare a licitațiilor și inițiere a lucrărilor de eficientizare energetică a edificiului CS Șoldănești a fost efectuată izolarea pereților exteriori ai edificiului și schimbarea elementelor vitrate exterioare a clădirii. În rezultat, a fost atins parțial obiectivul general al proiectului “Creșterea eficienței energetice a clădirilor CS Șoldănești și a calității serviciilor medicale primare,,.

II. Raport de evaluare a impactului proiectului/programului

Denumirea proiectului/programului:	„Eficientizarea energetică a edificiului Centrului de Sănătate Șoldănești”	
Codul proiectului/programului:	C14034	
Data evaluării:	august-septembrie 2021	
Regiunea de Dezvoltare:	Centru	
Apelul:	Apelul III DUP 2017-2020	
Prioritatea SDR:	Prioritatea 1: Reabilitarea infrastructurii fizice Măsura 1.4 Sporirea eficienței energetice a clădirilor publice	
Solicitantul:	Consiliul raional Șoldănești	
Beneficiari:	IMSP CS Șoldănești	
Bugetul total al proiectului/programului, mii lei:	6 357 810,28 MDL	
Suma alocată din FNDR, mii lei:	3 772 542,1 MDL	
Contribuția solicitantului, mii lei:	182 300,0 MDL	
Alte surse, mii lei:		
Buget valorificat, mii lei		
Raportor (numele, prenumele, funcția)	Castraveț Aliona, specialist SME	
Supervizor (numele, prenumele, funcția)	Iurii Malai, specialist SPCR	
Coordonat (numele, prenumele, funcția)	Pavel Trofin, director ADR Centru	
Criteriile de evaluare	Analiza performanței	
1. Relevanța		
În ce măsură obiectivul general și obiectivele specifice ale programului/proiectului contribuie la implementarea politicii de dezvoltare regională/rurală sau alte politici/documente strategice sectoriale relevante (spre exemplu: SNDR, SDR, strategiile	Prin obiectivului general „Creșterea eficienței energetice a clădirilor și a calității serviciilor medicale primare” proiectul e orientat spre atingerea obiectivele ce află în concordanță cu viziunile strategice a Strategiei de Dezvoltare Regională Centru pentru anii 2016-2020: Obiectivul specific 1: Îmbunătățirea accesului la servicii și utilități publice de calitate, măsura 1.4 Creșterea	

de dezvoltare social-economică a localității / raionului, planurile de acțiuni, etc.)?)	eficienței energetice a clădirilor și serviciilor publice” prin consolidarea cooperării între instituții, precum și a măsurilor planificate prin “Programul de Dezvoltare Social Economic al raionului Șoldănești. Atingerea obiectivului general a fost planificată a fi realizată prin următoarele obiective specifice: 1. Reabilitarea, extinderea surselor de energie utilizată; 2. Reducerea consumului la energia termică și apă caldă prin intermediul schimbării ferestrelor și ușilor, termoficarea pereților, schimbarea acoperișului; 3. Renovarea sistemii de iluminare în favoarea unui sistem eficient pe bază de LED.
În ce măsură conținutul programului/proiectului corespunde necesităților specifice ale grupurilor țintă?	Republica Moldova este vulnerabilă din punct de vedere a securității energetice. Conform Balanței energetice a Republicii Moldova din 2012, țara noastră importă circa 95% din resursele energetice utilizate. Totodată, RM este dependentă de o singură resursă principală de energie. Astfel, ponderea costurilor alocate din bugetele locale pentru energie de întreținere a instituțiilor publice este substanțială. Conform Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în anul 2030 se menține obiectivul de eficientizare energetică drept prioritar, iar conform PRS reabilitarea energetică a clădirilor publice prin reducerea consumului de energie devine o soluție prioritară. Clădirea supusă eficientizării energetice are menire socială cu activitate medico-sanitară ce are ca scop deservirea populației din raion și din regiune. Proiectul vine să satisfacă necesitățile grupului țintă - populația raionului, angajații centrului de sănătate Șoldănești. Proiectul planifică scăderea morbidității în rândul populației prin oferirea serviciilor medicale primare în condiții de temperatură optimă, dar și reducerea consumului de resurse energetice prin atingerea obiectivelor

	naționale referitoare la eficiența energetică. Conform cererii de finanțare grupul țintă constituie angajații centrului de sănătate Șoldănești, centrele de sănătate autonome din raionul Șoldănești, cât și întreaga populație a raionului Șoldănești în număr de 42 242 persoane. Astfel, proiectul corespunde obiectivului specific de dezvoltare a infrastructurii de nivel regional prin management de eficiență energetică, este relevant pentru problemele real întâlnite de grupul țintă și beneficiarii finali, dar totodată nu oferă soluții complementare integrate de mentenanță a clădirii, ci doar măsuri tehnice de izolare termică a clădirii.
Există un cadru logic al programului/proiectului? Care este calitatea acestuia. Intervenția logică este clară ?	În faza inițială de formulare a propunerii de proiect a fost prezentată o schemă logică cu obiective ambițioase. Cadrul logic a fost utilizat, astfel obiectivele înaintate și activitățile planificate sunt clare. Logica intervenției propuse descrie clar liniile generale, creînd o descriere suficientă și logică a intervenției. Dar pe perioada implementării proiectul a suferit modificări, fie din motiv că rezultatele propuse nu sunt eligibile spre finanțare din FNDR, fie documentația tehnică depusă nu prevede soluții și detalii suficiente pentru executarea lor. Astfel, ideea de proiect formulată din start a suferit modificări operaționale, au fost revizuite activitățile, respectiv au suferit modificări substanțiale rezultatele, atât la indicatorii de rezultat, cât și cei de produs. Matricea cadrului logic anexată la cererea de finanțare nu a fost prezentată în varianta revizuită. În rezultat, indicii de realizare formulați în matricea cadrului logic nu sunt realizați în totalitate. Menționăm că o parte a pierderilor de energie se petrec prin planșeul acoperișului, iar soluțiile de optimizare a pierderilor de energie prin în scopul eficientizării consumului de energie nu sunt abordate în întregime. În temeiul celor menționate mai sus, proiectul nu poate avea un

	efect de multiplicare prin diseminarea experiențelor obținute.
Indicatorii stabiliți la nivel de obiective, rezultate și produse corespund criteriilor SMART?	Unii indicatorii din cadrul Matricei cadrului logic al cererii de finanțare depusă de către APL la nivel de obiective specifice, rezultate și produse corespund criteriilor SMART și țin să indice atingerea progresivă a obiectivelor, ținând o arie specifică de dezvoltare. Totodată, unii indicatori menționați în cererea de finanțare sunt expuși neclar, și nu pot fi măsurați într-un mod realist: - <i>Creșterea min. cu 20 % a numărului de pacienți tratați;</i> - <i>Sporirea numărului de pacienți satisfăcuți de serviciile acordate.</i>
În ce măsură riscurile și ipotezele au fost analizate și luate în considerație în procesul de elaborare/planificare a programului/proiectului?	În cadrul logic descrierea riscurilor a fost prezentată într-o anexă separată de cererea de finanțare, fiind identificat doar un risc major din categoria riscurilor financiare legate de situația financiar-economică a țării. Responsabili de gestionarea riscului major sunt desemnați beneficiarul și cofinanțatorul - actori care nu sunt în poziția de a influența situația economică a țării. Totodată, la rubrica „ipoteze” din matricea cadrului logic este menționat că pentru atingerea rezultatelor scontate este necesar: - Finanțarea proiectului - Personal competent - Situația economică stabilă - Îndeplinirea obligațiilor antreprenorului în termeni stabiliți și cu respectarea documentației tehnice și a clauzelor contractuale. Cu toate acestea, calitatea formulării ipotezelor și i relevanța unora dintre acestea este discutabilă.

Au fost introduse careva modificări în cadrul proiectului? Dacă da, în ce măsură acestea au dus la îmbunătățirea acestuia?

În faza de implementare a proiectului în luna iunie 2017 au fost solicitate modificări la proiect, și anume:

- *Excluderea lucrărilor privind montarea sistemului de iluminat pe bază de LED;*
- *Excluderea lucrărilor de reconstrucție a acoperișului.*

Modificările au fost acceptate la beneficiarului, motivul fiind lipsa documentației tehnice de reconstrucție a acoperișului edificiului și a proiectului tehnic de iluminarea LED, cât și lipsa surselor financiare suficiente pentru aceste lucrări. Este important de menționat faptul că lucrările de instalare a sistemelor LED nu sunt eligibile din FNDR. În rezultat modificările operate în cadrul proiectului nu au dus la îmbunătățirea rezultatelor proiectului.

Totodată, modificările operate sunt de ordin operațional și nu au pus în pericol implementarea proiectului în întregime. În același timp au periclitat esențial atingerea obiectivului și a rezultatelor de produs, fiind diminuați indicatorii de produs și de rezultat.

Reieșind din modificările operate, pentru a evita scurgerea apelor pluviale pe fațada clădirii a fost schimbată grosimea materialului termoizolant de la 100 mm la 60 mm.

O altă modificare care a suferit proiectul este legată de extinderea duratei de implementare a proiectului de 7 luni. Astfel, în septembrie 2017 a fost desemnată firma executorie a lucrărilor, iar din cauza condițiilor meteo nefavorabile a fost luată o decizie colegială de sistare pe perioada rece a anului a lucrărilor de construcție, pînă ce condițiile meteo vor fi favorabile pentru executarea lucrărilor. Lucrările au fost relansate abia la data de 17 aprilie 2018.

Pe parcursul executării lucrărilor au fost depistate o serie de lucrări suplimentare fără de care nu era posibilă finalizarea obiectului. Contractul de

	antrepriză pentru lucrările adăugătoare fiind semnat în luna mai 2018, astfel recepția la terminarea lucrărilor a avut loc la 27 iunie 2018, iar recepția finală a lucrărilor a avut loc la data de 14.11.2018. În rezultat, se atestă o întârziere de implementare a lucrărilor în cadrul proiectului de aproximativ 7 luni.	
2. Eficienta		
Au fost alocate suficiente resurse în program/proiect pentru a asigura atingerea obiectivelor/ rezultatelor propuse? Au fost acestea utilizate în mod adecvat/optim?	Bugetul total al proiectului depus inițial constituie 6 357 810,28 MDL, din care suma solicitată de FNDR constituie 94,77 %. Valorificarea surselor în cadrul proiectului, inclusiv din FNDR a constituit 3 972 542,10 MDL, iar contribuția APL a constituit - 182,3 mii lei. Conform actului de primire-predare a documentelor ce atestă costul investițional (Ordin nr.59 din 07 noiembrie 2018), bugetul include cheltuieli pe următoarele componente: • Lucrări de termoizolare – 3 934 915,41 MDL • Servicii de supraveghere termică - 37 381,68 MDL • Panou informativ - 245 MDL. În urma analizei bugetului proiectului, planului de implementare și a rapoartelor de progres, rapoartelor financiare se constată că resursele financiare, umane și instituționale au fost utilizate adecvat în raport cu rezultatele obținute.	
A fost respectat planul de implementare? Activitățile au fost implementate la timp?	Conform cererii de finanțare implementarea proiectului constituia 7 luni din momentul aprobării finanțării. De facto, implementarea proiectului a durat 15 luni. Recepția la terminarea lucrărilor a avut loc la 27 iunie 2018, iar recepția finală a lucrărilor a avut loc la data de 14.11.2018. Planul de implementare nu a fost respectat în totalitate, solicitarea temporară a lucrărilor fiind solicitată de către antreprenor, și acceptată de grupul de lucru.	

Care au fost produsele programului/proiectului obținute? Au fost acestea calitative și livrate în timp, precum și conform bugetului alocat?	În urma implementării proiectului au fost obținute următoarele rezultate: - <i>Pereți exteriori termoizolați - 3970,0 m²</i> - <i>Ferestre noi din PVC instalate – 657,52 m²</i> - <i>Uși noi din PVC și lemn instalate – 48,52 m²</i> Toate lucrările au fost coordonate cu autoritățile competente și executate conform bugetului alocat. Conform modificărilor aprobate la proiect, din matricea cadrului logic elaborată inițial lipsesc următoarele lucrări: - <i>Sistem de iluminat pe bază LED nou montat;</i> - <i>Acoperiș nou instalat.</i> Lucrările date au fost excluse din proiect din urmatorul motiv: - <i>Finațarea modificării sistemului de iluminat nu este eligibilă din sursele FNDR;</i> - <i>Aplicantul nu dispune de resurse financiare suficiente pentru finanțarea acestor lucrări;</i> - <i>Documentația de proiect pentru lucrările de construcție ale acoperișului cu montarea asterelei noi, montarea invelitorii noi din tablă ondulată și montarea sistemului de scurgere este abordată superficial (conform avizului de extertiză tehnică a proiectului).</i>

3. Eficacitatea (Rezultativitatea)	

Care sunt rezultatele obținute până în prezent în urma implementării programului/proiectului (în conformitate cu indicatorii stabiliți), precum și nivelul de calitate a acestora?	În conformitate cu cererea de finanțare, proiectul își propunea să atingă următoarele rezultate: • Creșterea eficienței energetice a clădirilor și a calității serviciilor medicale primare pentru populația raionului Șoldănești și a angajaților Centrului de Sănătate Șoldănești În timpul vizitei în teren, s-a observat un climat favorabil a condițiilor de muncă pentru personal, cât și pentru pacienții ce beneficiază de servicii medicale primare. Actualmente, locuitorii întregului raion, și în special 13 localități învecinate distribuite conform

circumscripției, în număr aproximativ de 17 823 persoane se deservesc la Centrul de sănătate Șoldănești. Conform datele statistice livrate de beneficiari, în 2020 la CS Șoldănești s-au deservit 59 261 pacienți, inclusiv la medicii de familie 49 395 pacienți, iar restul la medicii specialiști. Zilnic, în medie, se deservesc cîte 160 persoane/zi.

Conform unui Sondaj efectuat în anul 2021 în rîndul pacienților, acestea se fac mulțumiți de condițiile în care li se prestează serviciile medicale. Clădirea a căpătat un aspect mai atractiv, iar condițiile de temperatură sunt optime pentru pacienți. Totodată, personalul CS intervievat de noi au confirmat că condițiile muncă s-au îmbunătățit. Spațiile de lucru au devenit mai luminoase, aerisite și cu un confort termic ce permite echiparea corespunzătoare a personalului. Se atestă o creștere a calității serviciilor de consultație și medicale pentru toate categoriile de pacineți, inclusiv pentru pacienți de diferite vârste sau care se află în diverse grupe de risc. Un grad sporit de satisfacție au fost manifestat toate persoanele intervievate.

O constatare făcută de către echipa monitorizare și evaluare a proiectului este legată de faptul că în clădirea supusă eficientizării energetice își au sediul și alte servicii desconcentrate din raion. Spațiile date nu sunt utilizate de către instituția medicală, iar prin contract de arendă unele spați neutilizate sunt puse la dispoziția următoarelor instituții:

- Centrul militar Șoldănești
- Inspectia ecologică Șoldănești
- Serviciul Statistică Șoldănești
- Centru stomatologic raional.

Pornind de la prezumția că în această instituție beneficiază de facilitățile oferite de proiectul de Eficientizare energetică a clădirii CS Șoldănești și alți beneficiari finali.

Un aspect plauzibil ce poate fi luat în calcul la evaluare impact sunt datele furnizate de către

	beneficiarul final, care în urma implementării proiectului au atestat un consum scăzut a energiei termice și energiei electrice comparativ cu anii înainte de implementare. În ceea ce privește aportul autorităților partenere: - <i>Primăria satului Olișcani</i> - <i>Primăria satului Răspopeni</i> - <i>Primăria comunei Cotiujeii Mari</i> - <i>Primăria comunei Vadul-Rașcov,</i> acestea nu au venit cu un suport financiar sau careva contribuție la realizarea proiectului. O analiză amplă a indicatorilor de progres și a rezultatelor obținute în cadrul proiectului, putem menționa că dintre cinci indicatori de rezultat preconizați, au fost atinși doar 3.
Toate grupurile țintă au acces la / pot utiliza rezultatele / serviciile programului/proiectului?	Grupul țintă stabilit în cadrul proiectului reiese și din activitatea desfășurată în instituția publică care are menire socială cu activitate în domeniul prestării serviciilor medicale. Astfel, pentru persoanele vulnerabile din grupul țintă, beneficiarii proiectului au amenajat o rampă de acces pentru în incinta edificiului din surse proprii. Astfel, grupurile vulnerabile, bătrînii, persoanele cu probleme locomotorii sau persoane țintite în carucioare au acces în instituție și beneficiază de rezultatele oferite în cadrul proiectului.
În ce măsură sistemul de MBR¹ aplicat a contribuit la un proces de luare de decizii eficient?	Proiectul a fost implementat conform procedurilor de lucru ale ADR, inclusiv pentru proiectele finanțate din FNDR. Luarea deciziilor în cadrul proiectului s-au luat la nivel colegial în cadrul grupului de lucru format din reprezentanți ai beneficiarului, antreprenorului și co-finanțatorul. Beneficiarii au desemnat în calitate de manager de proiect o persoană calificată în domeniul construcțiilor, astfel comunicarea și deciziile luate erau bazate pe cunoașterea de cauză și reieșind din

¹ Sistemul de monitorizare și evaluare bazat pe rezultate

	interesul beneficiarului. Comunicarea între părți a avut loc în scris, documentat, iar deciziile luate au fost comunicate în timp util.
A fost aplicat un mecanism de management al riscurilor? Cât de efectiv a fost aplicat acesta în atenuarea riscurilor?	În urma analizei matricei riscurilor s-a constatat că riscurile identificate pentru fiecare rezultat sunt unul și același și țin de situația social-economică a țării și de instabilitatea valutei naționale. Astfel, nu a fost posibilă aplicarea un mecanism de management al riscurilor care ar duce la atenuarea sau minimalizarea riscurilor identificate, deoarece actorii implicați în proiect nu sunt în putere de a influența situația economică a țării. Drept urmare, nu există o evidență a aplicării unui mecanism de măsuri de atenuare a riscurilor.
În ce măsură rezultatele obținute au contribuit la atingerea obiectivelor programului/proiectului?	Proiectul, per ansamblu, este unul de succes care a atins obiectivul general „Creșterea eficienței energetice a clădirilor și a calității serviciilor medicale primare din raionul Șoldănești”. Rezultatele obținute au contribuit efectiv la atingerea obiectivului general specifice ale proiectului și au reușit să asigure o economie la energie consumată de către beneficiar. Totodată proiectul dat are o contribuție mică la realizarea obiectivului de reducere a emisiilor de carbon.
4. Impactul	
Care este impactul proiectului deja observat și cel potențial? A reușit programul/ proiectul să contribuie eficient la atingerea obiectivului general?	Proiectul dat, indubitabil, generează un impact considerabil asupra grupului-țintă, contribuind la: - Realizarea Strategiei de dezvoltare regională - Atingerea obiectivului național de economisire a energiei în sectorul public din Regiunea de dezvoltare Centru; - Mărirea confortului termic atât pentru pacienți, deserviți la CS Șoldănești, cât și pentru personalul angajat; - Creșterea calității serviciilor medicale primare prestate în regiune;

	Printre efecte indirecte pozitive, putem menționa: - Micșorarea morbidității în rîndul locuitorilor din raionul Șoldănești. - Reducerea impactului ecologic asupra populației. Totodată, din cauză că nu a fost atinse în totalitate obiectivele specifice, impactul potențial al proiectului ar fi fost mult mai mare.
Au existat/există factori externi eventuali, care au pus/ar putea pune în pericol atingerea impactului programului/proiectului?	Unul din factorii externi care au influențat rezultatele și au minimalizat impactul proiectului sunt finanțele - lipsa căroră au dus la neatingerea unor rezultate scontate în cadrul proiectului, și anume montarea sistemului de iluminat pe LED și montarea unui nou acoreris, acestea fiind excluse din lipsa mijloacelor financiare suficiente pentru elaborarea documentației tehnice, cît și de executarea lucrărilor menționate.
Care sunt efectele directe și indirecte, potențiale și/sau deja manifestate, sub aspect pozitiv sau negativ?	Efectele directe pozitive ale proiectului sunt: - <i>Reducerea consumului de energie termică;</i> - <i>Sporirea confortului termic în instituție;</i> - <i>Creșterea calității serviciilor medicale primare prestate în regiune.</i> Efecte pozitive indirecte: - <i>Micșorarea morbidității în rîndul locuitorilor din raionul Șoldănești;</i> - <i>Reducerea emisiilor de gaze.</i> În scopul amplificării efectului în cadrul proiectului, beneficiarii ar trebui să continue realizarea și altor măsuri de eficientizare a clădirii, instalarea unui sistem de iluminat pe LED, cît și identificarea surselor de energie alternativă.

5. Durabilitatea		
Există posibilitatea menținerii sau dezvoltării ulterioare ale beneficiilor proiectului după finalizarea lui sau a asistenței externe?	Conform raportului de asigurare durabilitate beneficiarii proiectului au întocmit raport de asigurare durabilitate și de mentenanță a edificiului CS Șoldănești pe o perioadă de 1 an. Efectuând o analiză a asigurării durabilității edificiului, putem menționa că beneficiarii au simțul proprietății asupra bunurilor obținute în cadrul proiectului. Astfel, au fost alocate surse financiare din bugetul raional pentru realizarea unor activități de asigurare durabilitate, inclusiv amenajarea unui drum de acces către instituție, menținerea temperaturii optime pentru a evita condensatul, menținerea mentenanței clădirii. O dovadă a simțului proprietății asupra bunului, este faptul că beneficiarul s-a adresat antreprenorului pentru a înlătura careva lucrări minore necalitative apărute în perioada imediat următoare de după implementare. În secția de radiologie a CS Șoldănești a fost montată o sistemă de ventilare adăugătoare celei existente. Din sursele financiare proprii, instituția de menire social-medicală a amenajat rampa de acces pentru persoanele cu dezabilități.	
Există un plan de durabilitate ca parte integrală a designului proiectului? Sunt alocate resursele necesare pentru implementarea lor? Sunt responsabilitățile părților stipulate clar?	În cadrul proiectului, beneficiarul a aprobat un plan de asigurare durabilitate proiectului pe perioadă de 1 an de la recepția finală a lucrărilor. În urma vizitei efectuate în teren în scop de evaluare impact a fost constatată asigurarea Planului de durabilitate a proiectului de către beneficiari. Conform planului au fost desemnați responsabilii, stabilite acțiunile concrete, cât și identificate resursele necesare. În concluzie, putem menționa că beneficiile proiectului au potențial de menținere, iar pentru a avea o performanță a indicatorilor este necesară o continuitate în acțiuni de conservare a energiei consumate prin asigurarea și mai departe a mentenanței edificiului și identificarea surselor alternative de energie, etc	

Există responsabilități asumate (ownership) din partea beneficiarilor programului/proiectului? Sunt suficiente capacități instituționale și manageriale ca să asigure continuitate și utilizarea eficientă a beneficiilor programului/proiectului?	Capacitate instituțională și managerială, cât și sursele financiare ale beneficiarilor sunt insuficiente pentru a aborda complex problema eficientizării energetice a clădirii. Totodată, se atestă o atitudine de proprietar asupra produselor livrate în cadrul proiectului ce permit utilizarea eficientă a lor. Pentru a asigura continuitate a beneficiilor obținute în cadrul proiectului, este necesar de a identifica persoane competente și cu experiență în realizarea proiectelor și în atragerea fondurilor eligibile, cât și de realizare a obiectivelor care au fost excluse din proiect. Totodată, menținerea mentenanței clădirii, cât și asigurarea bunei funcționări a sistemului de ventilație ar fi acțiunile care ar asigura durabilitate sporită pe termen lung.
Există un cadru de politici adecvat pentru menținerea corespunzătoare a beneficiilor/rezultatelor programului/proiectului?	Conform Programului de Dezvoltare Social Economică al raionului Șoldănești există un cadru de politici adecvat pentru menținerea corespunzătoare a beneficiilor obținute prin eficientizarea energetică a edificiului CS Șoldănești. În perioada imediat următoare de după crearea și transmiterea în gestiune a bunurilor obținute în cadrul proiectului, beneficiarii au efectuat lucrări de amenajare a unei rampe de acces către instituția publică pentru persoanele cu dizabilități. Deasemenea, în scop de realizare Plan de asigurare durabilitate proiectului, din bugetul raional Șoldănești pentru anul 2018 au fost alocate surse financiare pentru amenajarea drumului de acces către instituția publică. În conformitate cu constatările de mai sus, se atestă un impact pozitiv ca urmare a beneficiilor și produselor livrate din proiect, iar pentru a asigura durabilitate și menținerea sau dezvoltarea beneficiilor obținute există un cadru legal de măsuri prielnice, inclusiv fonduri de eficientizare energetică, fonduri pentru utilizarea surselor de energie alternativă - fonduri eligibile atât la nivel național, cât și fonduri structurale comunitare ale UE.

6. Aspecte transversale (cross-cutting)		
<u>Respectarea Drepturilor Omului:</u> - În ce măsură programul/proiectul a contribuit la promovarea drepturilor omului? - În ce măsură programul/proiectul a ținut cont de grupurile vulnerabile în procesul de planificare? Care a fost grupul vulnerabil identificat și inclus social? A avut acesta de câștigat sau de pierdut în urma implementării proiectului?		Cu toate că în proiect nu se menționează expres, rezultatele proiectului contribuie la promovarea drepturilor omului în ocrotirea sănătății, cât și la un mediu inconjurător sănătos de trai și de lucru. Pe parcursul implementării proiectului nu s-a făcut referire la careva grupuri vulnerabile ce vor beneficia în urma implementării proiectului. Cu toate acestea este evident că cei mai vulnerabile grupuri de persoane ce beneficiază de servicii de asistență medicală primară sunt persoanele în etate, persoanele bolnave, părinții cu copii mici care au de binificat din implementarea proiectului prin oferirea condiții îmbunătățite, temperaturi optime și confort termic în procesul de acordare de asistență medicală din partea angajaților CS Șoldănești.
<u>Respectarea egalității de gen</u> În ce măsură programul/proiectul a ținut cont de aspectele de gen în procesul de planificare și implementare? Câte femei/fete și câți bărbați/băieți au beneficiat de rezultatele, produsele proiectului?		<u>Echitatea</u> În proiect nu se face trimitere expres la respectarea egalității de gen, grupurile țintă fiind întreaga populație a raionului Șoldănești, inclusiv femei și bărbați. Conform datelor statistice oferite de Biroul național de statistică, pentru anul 2019 populația raionului constituie 40 942 persoane, dintre care 20 146 bărbați și 20 796 femei. Totodată, grupul țintă a anjajaților IMSP Centrul de Sănătate Șoldănești este format din 39 femei și 11 bărbați. Putem concluziona, că proiectul oferă beneficii în egală măsură pentru femei și bărbați, fiind respectată egalitatea de gen.
<u>Respectarea necesităților privind protecția mediului:</u> S-a ținut cont de aspectele ecologice la etapa de elaborare, precum și implementare a programului/proiectului? Care a fost influența proiectului asupra stării mediului (pozitivă sau negativă) și ce măsuri au fost întreprinse pentru ameliorare?		La etapa de elaborare proiect au fost obținute coordonarile instituțiilor responsabile în domeniul mediului. Totodată, Inspecția Ecologică Șoldănești, a emis un aviz conform căruia lucrările de eficientizare energetică a edificului Centrului de Sănătate sunt executate cu respectarea legislației de mediu, lucrările fiind executate conform proiectului aprobat de Inspecția Ecologică Șoldănești. Proiectul dat permite reducerea volumului de gaze cu efect de seră care au ca efect protecția mediului.

Bună guvernare:

Pe parcursul planificării și implementării programului/proiectului a fost asigurat modul participativ și transparența procesului decizional?

Pe parcursul planificării și implementării proiectului a fost asigurat modul participativ și transparent a procesului decizional. Parteneriatele formate în cadrul CR Șoldănești au fost adoptate prin decizii a consiliilor locale a localităților partenere.

Pentru a promova proiectul au fost organizate campanii de conștientizare și publicate articole în presa locală. Totodată, a fost instalat un panou informativ și montat la obiect.

Conform sondajului efectuat privind gradul de satisfacție a grupului țintă, aceștia s-au manifestat satisfăcuți de condițiile și beneficiile oferite în cadrul proiectului.

Procesul de selectare a operatorilor economici care au efectuat lucrările în cadrul proiectului au fost efectuat prin proces transparent de achiziție publică.

Concluzii pe fiecare criteriu de evaluare:

- 1 Conform Strategiei Republicii Moldova 2030 măsura de eficientizare energetică constituie una din prioritățile cheie, astfel conceptul proiectului este considerat unul relevant pentru dezvoltare durabilă și de impact. Totodată, reieșind din obiectivul principal menționăm că nu sunt oferite soluții de optimizare a pierderilor de energie prin planșeul acoperișului în scopul eficientizării consumului de energie.
- 2 În urma analizei bugetului proiectului, planului de implementare a rapoartelor de progres și a rapoartelor financiare se constată că obiectivele formulate în cadrul proiectelor au un caracter vag, ceea ce crează dificultăți în evaluarea impactului;
- 3 Responsabilitatea și implicarea tuturor partenerilor au influențat asupra eficacității proiectului, dar totodată pentru a obține un rezultat exemplar cu un efect pozitiv și impact sporit este necesar de a continua cu alte măsuri de eficientizare a clădirii, instalarea unui sistem de iluminat pe LED, cât și identificarea surselor de energie alternativă;
- 4 În scopul amplificării efectului în cadrul proiectului, beneficiarii ar trebui să continue realizarea și altor măsuri de eficientizare a clădirii;
- 5 Durabilitatea unui proiect ține în mare parte de simțul responsabilității din partea beneficiarilor asupra beneficiilor create în cadrul proiectului. S-a constatat o atitudine grijulie asupra edificiului și asigurare mentenanță, cât și continuitate în acțiuni pentru îmbunătățire rezultate;
- 6 Conform datelor furnizate putem concluziona că proiectul a fost realizat cu

respectarea principiului transparenței și bunei guvernări, iar rezultatele oferite în cadrul proiectului oferă beneficii în egală măsură pentru femei și bărbați, fiind respectată egalitatea de gen. Totodată, din cauză că în cadrul proiectului nu au fost atinși toți indicatorii, proiectul nu poate avea un efect de multiplicare prin diseminarea experiențelor obținute.

Recomandări cheie (în ordinea gradului de importanță și adresate principalelor părți interesate):

❖ **Beneficiarilor:**

1. În scopul amplificării efectului creat în cadrul proiectului și generarea unei balanțe energetice de raționalizare a și eficientizare a consumului de resurse se recomandă continuitate în acțiuni prin extinderea măsurilor de eficientizare a clădirii, inclusiv identificarea soluțiilor de minimalizare a pierderilor de energie prin planșeul acoperișului, montarea unui sistem de scurgere a apelor pluviale, identificarea surselor de energie alternativă, instalarea unui punct termic individual, cât și instalarea unui sistem de iluminat pe LED;
2. Identificarea surselor externe de finanțare pentru realizarea și altor măsuri strategice de dezvoltare durabilă a instituțiilor publice din regiune;
3. Continuarea asigurării durabilității proiectului și după finalizarea perioadei de raportare a acțiunilor de asigurare durabilitate;
4. În perspectivă, la realizarea următoarelor proiecte recomandăm delegarea clară a sarcinilor și responsabilităților către persoane calificate din echipă, cât și elaborarea matricei cadrului logic cu o intervenție logică clară și specifică, cu indicatori de performanță SMART și corelați ipotezele formulate și riscurile identificate;

❖ **Finanțatorilor:**

1. Acceptarea spre finanțare a proiectelor care sunt elaborate în strictă conformitate cu instrucțiunea pentru utilizatori și au introduse măsuri eligibile din FNDR.

III. Realizarea indicatorilor de produs și rezultat în cadrul proiectului

Nr. d/o	Indicatori planificați:	Rezultatele principale atinse la finele proiectului	Notă
Indicatori de produs			
1.	Cresterea cu min 20 % a numărului de pacienți tratați	-	Nu este posibilă măsurarea indicatorului de performanță din cauza formularea lui vagă. Conform datele statistice livrate de beneficiari, în 2020 la CS Șoldănești s-au deservit 59 261 pacienți, inclusiv la medicii de familie 49 395 pacienți, iar restul la medicii specialiști.
2.	Sporirea numărului de pacienți satisfăcuți de serviciile acordate	-	Nu este posibil de a măsura indicatorul, deoarece nu avem o cifră de reper a numărului de pacienți satisfăcuți/nesatisfăcuți anterior de serviciile medicale primare oferite de instituția medicală, pentru a efectua o analiză comparativă.
3.	Economie de energie de la izolarea termică, 374314,89 kWh	Aproximativ 60%	Parțial realizat. Analiza documentelor prezentate, factori pentru energia termică, cât și Raportul auditului energetic al clădirii IMSP Centrul de Sănătate Șoldănești atestă o economie de energie termică. Datele prezentate în

			Raportul de audit energetic sunt agregate pe categorii (încălzire, iluminat electric, consum electric – altul decât iluminatul) și este prezentată totalizat pe trei ani (2013-2015). Astfel, analizând dovezile prezentate se atestă o performanță energetică de 60% la energia termică comparativ cu situația înainte de realizarea proiectului.
4.	Economie de energie de la schimbarea geamurilor, 76039,20 kWh	Aproximativ 60%	Parțial realizat. Analiza documentelor prezentate, factori pentru energia termică, cât și Raportul auditului energetic al clădirii IMSP Centrul de Sănătate Șoldănești prezintă o economie de energie termică. Datele prezentate în Raportul de audit energetic sunt agregate pe categorii (încălzire, iluminat electric, consum electric – altul decât iluminatul) și este prezentată totalizat pe trei ani (2013-2015). Astfel, analizând dovezile prezentate (Raport de audit energetic 2013-2015, facturile fiscale pentru perioada 2017-2019) se atestă o performanță energetică comparativ cu situația înainte de realizarea proiectului. Studiul efectuat de specialiști în

			monitorizare nu permit de a concluziona care este sursa de economie a energiei: geamurile ori ușile noi montate.
5.	Economie de energie de la schimbarea corpurilor de iluminat, 25805 kWh		Indicator nerealizat din cauza excluderii din proiect a lucrărilor de montare a unui sistem nou de iluminat LED
6.	Potentialul economisirii curentului electric, min 87 267 lei/an	Aproximativ 62 %	Parțial realizat. Conform analizei consumului de curent electric beneficiarul a raportat o scădere a cheltuielilor de întreținere de 62%, comparativ cu anii înainte de implementarea proiectului. Aceasta fost posibil din motiv că temperatura aerului este optimă pentru a crea un confort termic atit anajaților CS Șoldănești, cât și pacienților și nu apare necesitatea de a fi sunt utilizate diverse instalații electice.
7.	Audit energetic și documentația tehnică nou elaborate la situația actuală a. 2016	Audit energetic realizat Nr. dosar RAE46/16T	Audit energetic al clădirii IMSP CS Șoldănești realizat de „AGW Expert Group”, SRL la data de 15.08.2016 Auditor energetic autorizat: Grigore Turcanu

Indicatori de rezultat		
1.	Pereți exteriori termoizolați	3970 m.p. Indicator realizat
2.	Ferestre noi instalate din PVC	657.22 m.p. Realizat
3.	Uși noi instalate din PVC	48.52 m.p. Realizat
4.	Corpuri de iluminat de tip LED	- Indicator nerealizat. Motivul: Măsura de schimbare a sistemii de iluminat nu este eligibilă din FNDR
5.	Acoperiș nou instalat	- Indicator nerealizat. Motivul: documentația de proiect abordează superficial lucrările de construcție a acoperișului. La solicitarea aplicantului, lucrările date au fost excluse din proiect.

IV. Lista persoanelor intervievate:

Data	Instituția / Localitatea	Numele, Prenumele	Funcția
16.08.2021	ADR Centru	Eugen Secrieru	Specialist, secția managementul proiectelor
20.08.2021	CR Șoldănești	Victor Iurcu	Manager de proiect, șef secție Construcție, CR Șoldănești
		Constantin Balanici	Șef CS Șoldănești
		Prisăcaru Mihai	Șef serviciul tehnic, CS Șoldănești

V. Lista documentelor analizate

1. Strategia Națională de Dezvoltare Regională
2. Strategia de dezvoltare regională Centru 2016-2020;
3. Documentele de program aprobate
4. Programul Regional Sectorial pe Eficiență Energetică;
5. Instrucțiunea pentru utilizatori
6. Raportului CC a auditului performanței implementării Strategiei naționale de dezvoltare regionale pentru anii 2016-2020
7. Nota conceptuala
8. Cererea de finanțare;
9. Matricea cadrului logic;
10. Contractele de finanțare;
11. Raportul final al proiectului;
12. Raportul de audit energetic al clădirii
13. Facturi fiscale la consumul de energie electrică și termică
14. Raportul de evaluare tehnică și financiară a CF depuse spre finanțare din FNDR;
15. Raport narativ privind activitatea desfășurată în cadrul proiectului;
16. Procesul-verbal la terminarea lucrărilor;
17. Procesul-verbal de recepție finală

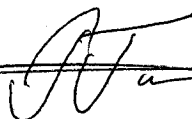
Raportor:

Aliona CASTRAVEȚ

specialist Secția monitorizare și evaluare ADR Centru

Coordonator:

Pavel TROFIN,

Director Agenția de Dezvoltare Regională Centru

()

()